

Osallisuuskysely 2021

Perheet keskiöön! -hanke, Lastensuojelun Keskusliitto

Yhteenvedon on koonnut Kaisu Muuronen, hankepäällikkö. Avovastaukset koosti Terhi Lojamo, hanketyöntekijä

Kittilä

Yhteenveto vastauksista / Vanhempien kysely

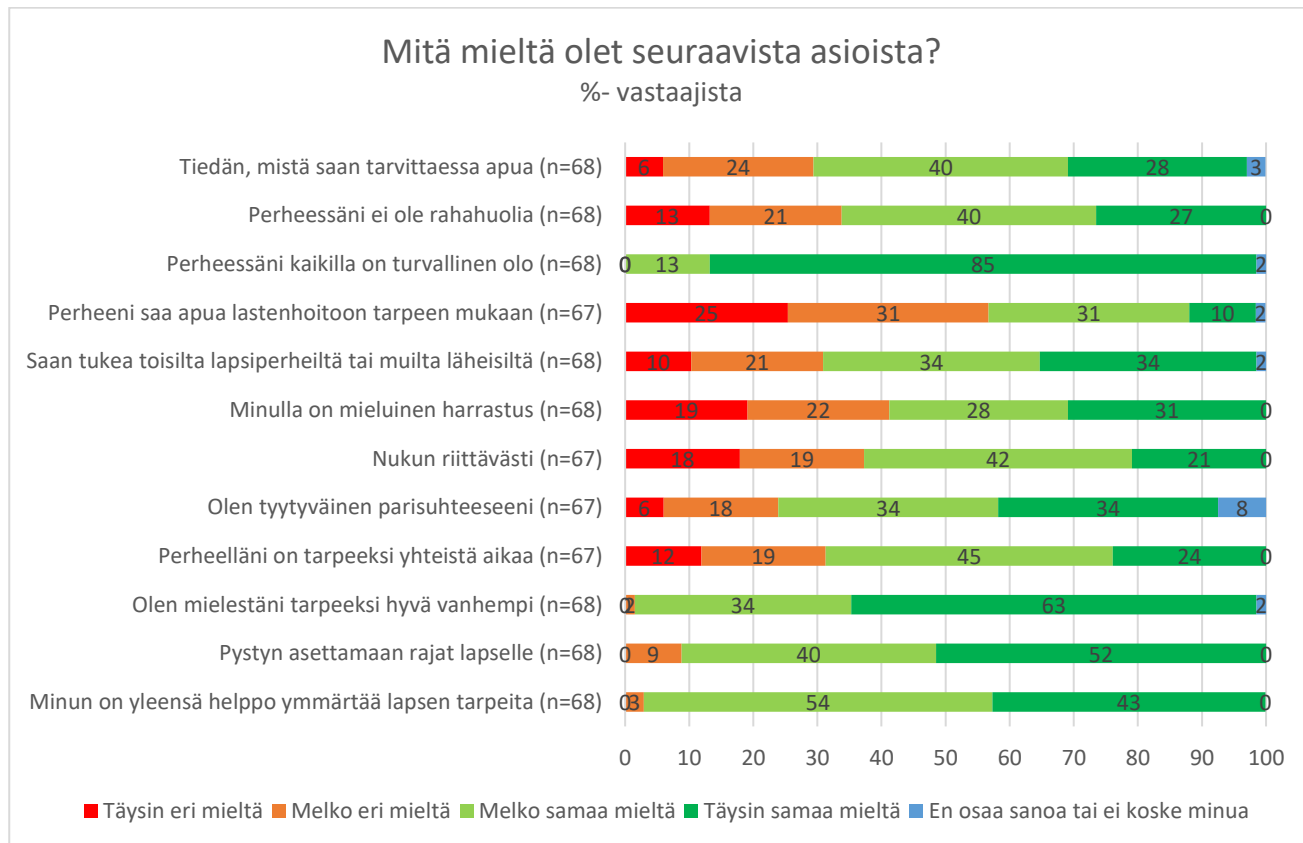
Yhteensä 68 vastaajaa

Kaikki vastasivat suomenkieliseen kyselyyn

Vastaajien taustatiedot

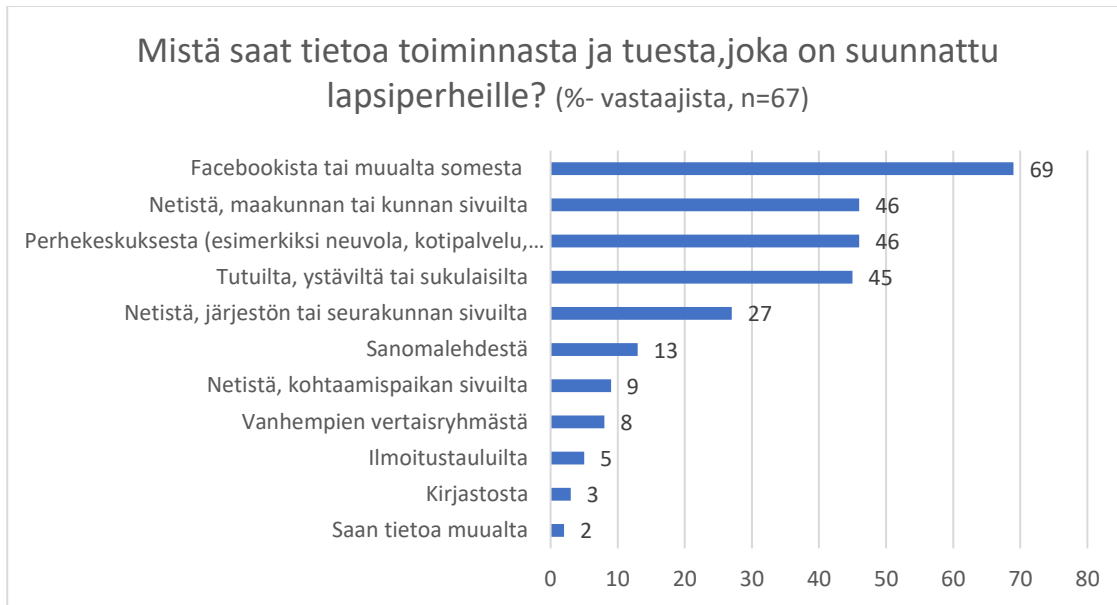
- Vastaajista 93 % naisia, 7 % miehiä
- Useimmiten perheessä oli 2 vanhempaa (88 %), lisäksi 10 % kertoi, että perheessä on yksi vanhempi ja 2 % kertoi vanhempia olevan kolme tai enemmän.
- Vastaajien ikä oli keskimäärin 36–40- vuotta.
 - 3 % 21–25-vuotiaita
 - 15 % 26–30-vuotiaita
 - 21 % 31–35-vuotiaita
 - 44 % 36–40-vuotiaita
 - 15 % 41–45-vuotiaita
 - 3 % 46–50-vuotiaita
- Lapsia vastaajien perheessä oli yhdestä seitsemään
 - Lasten ikä vaihteli välillä 0–19-vuotta
- Vastaajista 15 % kertoi, että perheessä oli erityistä tukea tarvitsevia lapsia tai nuoria.
 - Avokysymyksessä vanhempia pyydettiin kertomaan, millaista tuen tarvetta heidän lapsellaan / lapsillaan on. Vastauksissaan vanhemmat toivat esiin monenlaisia tuen tarpeita. Monet vanhemmista mainitsivat lapsensa saavan tukea puheen kehitykseen tai yleisesti oppimiseen. Lisäksi mainintoja tuli kehitysvammaan, neurologiseen sairauteen, sosiaalisiin taitoihin sekä mielenterveyteen liittyvästä tuesta.

Vastaajien hyvinvointi, parisuhde ja perheen tilanne

Tietoisuus lapsiperheille suunnatusta tuesta ja toiminnasta sekä perhekeskustoiminnasta

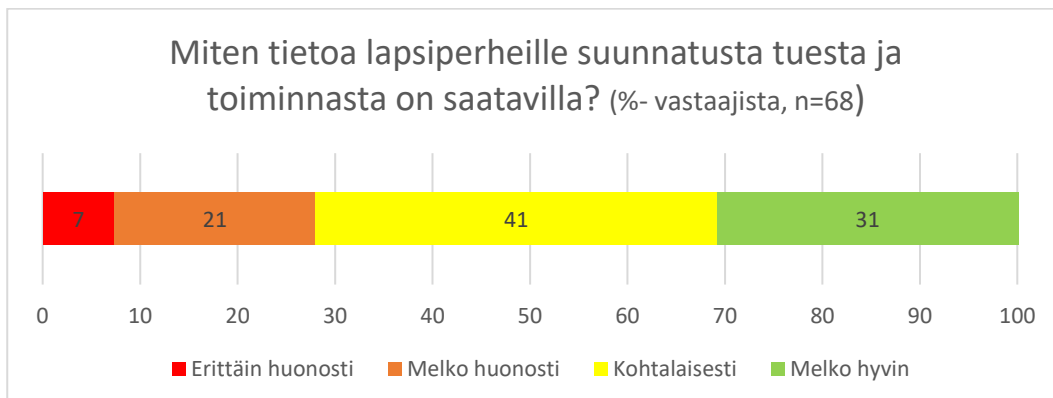
1. Vastaajilta kysyttiin, mistä he saavat tietoa toiminnasta ja tuesta, joka on suunnattu lapsiperheille. Vastaajaa pyydettiin valitsemaan kaikki sopivat vaihtoehdot. Vastaukset jakautuivat seuraavasti:

* Vastausvaihtoehdossa perhekeskus oli mainittu seuraavat palvelut ja toiminnot: esimerkiksi neuvola, kotipalvelu, varhaiskasvatus, koulu, järjestö, seurakunta.

Yksi vanhempi oli valinnut kohdan, saan tietoa jostain muualta. Avoimessa vastauksessa hän toi esiin, ettei hän saa mistään tietoa toiminnasta ja tuesta, joka on suunnattu lapsiperheille.

2. Vastaajilta kysyttiin, miten heidän mielestään tietoa lapsiperheille suunnatusta tuesta ja toiminnasta on saatavilla. Vastaajat kokivat, että tietoa lapsiperheille suunnatusta toiminnasta ja tuesta on saatavilla kohtalaisesti (ka. 2,96, Md. 3). Kysymyksen vastausasteikko oli 1 (erittäin huonosti) – 5 (erittäin hyvin).

3. Mikäli vastaaja koki, että tietoa on saatavilla huonosti, häntä pyydettiin kertomaan, miten asiaa voitaisiin parantaa.

Avovastauksissa moni vanhempi nosti esille, että perheitä koskeva tiedotus on puutteellista, ja tietoa sekä viestintää lapsiperheille suunnatusta toiminnasta ja tuesta kaivattiin nykyistä enemmän. Useampi vanhemmista toi myös esiin, että lapsiperheitä koskeva tieto on hajanaista. Toivottiin keskitetympää tiedotusta, jossa tieto lapsiperheille suunnatusta toiminnasta olisi kerätty yhteen paikkaan. Erityisesti vastauksissa tuotiin esiin kunnan nettisivujen rooli viestinnässä: nettisivuilta toivottiin selkeyttä ja kattavuutta.

”Tieto ei ole kerättyä selkeästi yhteen paikkaan vaan ripoteltu.”

”Olemme saaneet vain neuvolasta apuja kun asia tulee ilmi. En tiedä mistä lisää tukea/neuvoa olisi saatavilla ja saadaanko kaikkea tukea.”

Lisäksi vanhemmat nostivat esiin mm. monikanavaisuuden tärkeyden lapsiperheille suunnattua toimintaa ja tukea koskevan tiedon saatavuudessa. Tiedotuksen tulisi tapahtua monikanavaisesti useiden eri välineiden kautta. Sosiaalisen median (Facebook, Instagram) lisäksi esiin tulivat myös paikallislehden rooli sekä puhelinsovellusten mahdollisuudet viestinnässä. Lisäksi eräs vanhemmista toi esiin perheiden kanssa toimivien ammattilaisten tietämyksen merkityksen tiedon saamisessa erityisesti elämänmuutoksissa, joissa vanhempien omat voimat ovat usein koetuksella.

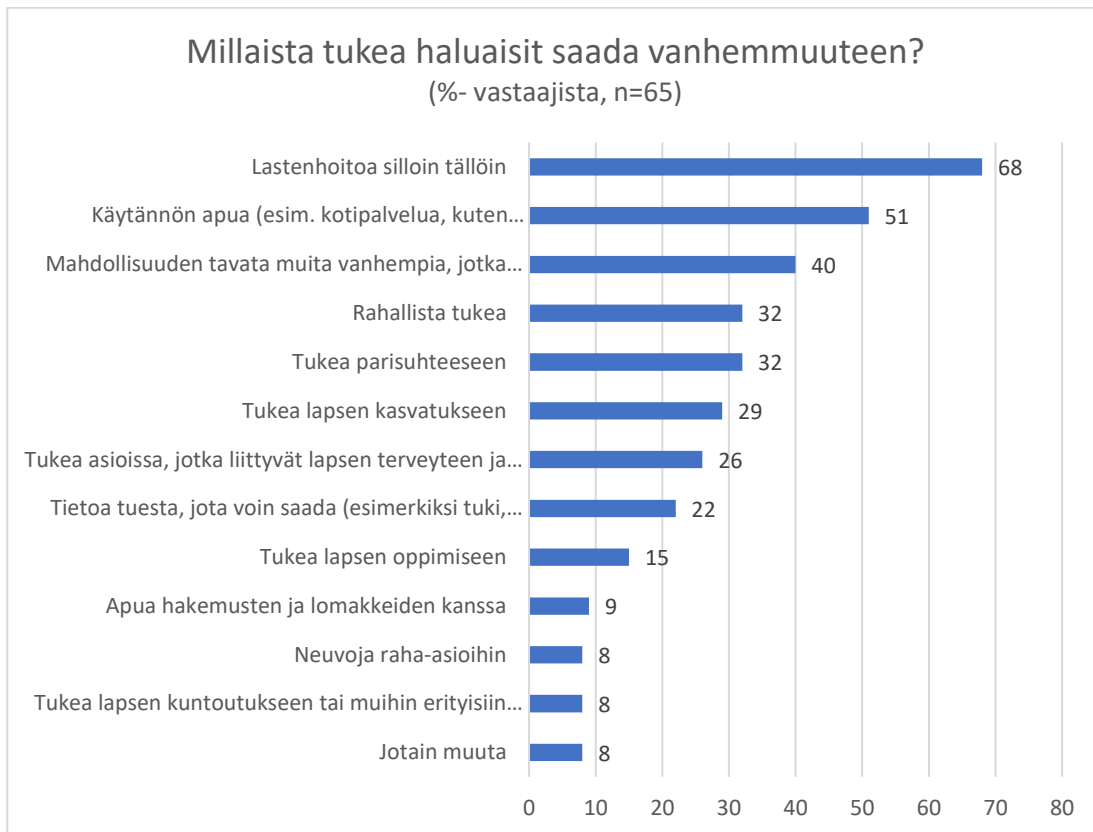
”Isojen muutosten kohdatessa, tietoa saa melko huonosti. Tieto kyllä tulee perille, kun ensin soitat n. 10 eri numeroon ja kyselet, kuka voisi auttaa ja miten. Sieltä sitten ohjataan soittamaan jälleen uuteen numeroon.”

4. Vanhemmilta kysyttiin, olivatko he kuulleet maakuntansa perhekeskustoiminnasta. Vastaajista vain vajaa viidennes (19 %) kertoi kuulleensa siitä.

Suurin osa niistä vanhemmista, jotka olivat kuulleet maakuntansa perhekeskustoiminnasta, olivat kuulleet siitä Facebookin kautta. Lisäksi moni vanhemmista kertoi saaneensa perhekeskukseen liittyvää tietoa yleisemmin netistä, ja yksi vanhemmista kertoi kuulleensa perhekeskuksesta yhdistystoiminnan kautta.

Tuki vanhemmuuteen ja vanhemmalle itselleen

1. Vastaajia pyydettiin kertomaan, millaista tukea he haluaisivat saada vanhemmuuteen. Heitä pyydettiin valitsemaan enintään viisi tärkeintä asiaa:

Kohdassa ”jotain muuta” (n=5) vanhemmat toivoivat apua ja tukea arjen haasteisiin, kuten paperiasioiden hoitamiseen ja äkillisiin sairastumistilanteisiin. Lisäksi muutama toi esille, että vanhemman oman hyvinvoinnin tuki (esimerkiksi harrastukset) tai lasten hyvinvoinnin tuki (esimerkiksi liikunnallinen kasvamisen tuki) tukee heidän vanhemmuuttaan.

2. Lisäksi vastaajilta kysyttiin, toivoivatko he saavansa tukea itselleen esimerkiksi mielen hyvinvointiin, jaksamiseen tai muihin haasteisiin. Vastaajista 46 % toivoi saavansa tukea itselleen.

Vastaajia, jotka olivat maininneet, että toivoisivat tukea, pyydettiin vielä kertomaan, millaista tukea he toivoisivat saavansa. Selkeimmin vastauksissa nousivat esiin toiveet henkiseen hyvinvointiin ja jaksamiseen liittyvästä tuesta sekä vertaistuesta ja keskustelumahdollisuuksista. Lisäksi monet vanhemmista kertoivat kaipaavansa erityisesti omaa aikaa. Osalla vanhemmista tähän liittyi myös toive lastenhoitoavusta. Lastenhoitoavun lisäksi vanhemmat mainitsivat toivovansa myös siivousapua, ruoka-apua sekä tukea vanhemmuuteen ja parisuhteeseen.

”Keskustelua. En pääse lasten vuoksi käymään oikein missään keskustelemassa (lastenhoidon hankkiminen tuottaa stressiä)”

”Lastenhoitoapua -> omaa aikaa”

3. Vastaajia pyydettiin kertomaan, mikä on ollut parasta tukea, jota hän on saanut vanhempana.

Vastauksissaan vanhemmat toivat esiin hyvin monenlaisia tuen ja avun muotoja. Tukea oli saatu monilta eri tahoilta: kunnallisista palveluista, kolmannen sektorin ja seurakunnan tarjoamasta toiminnasta, kouluista ja päiväkodeista sekä omalta perheeltä, sukulaisilta ja ystäviltä. Selkeimmin vanhempien vastauksissa korostui neuvolapalveluista saatu tuki, jonka kerrottiin parhaimmillaan tukevan lapsen kehityksen ohella koko perheen hyvinvointia. Vanhemmat kokivat saaneensa neuvolasta neuvoja, kannustusta sekä vertaistukea, ja neuvolasta oli myös osattu ohjata vanhempia tarpeen mukaan eteenpäin muiden palveluiden piiriin. Moni vanhemmista toi vastauksessaan esiin myös perhetyöntekijöiltä saamansa avun ja tuen sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön tai yläkoulun opinto-ohjaajan.

”Neuvolakäynneillä koko perheen hyvinvoinnin tukeminen, lasten hyvinvoinnin lisäksi huomioitu vanhempien hyvinvointia.”

”Neuvolan ehdotukset puheterapian ja fysioterapian läheteistä.”

Konkreettisella lastenhoitoavulla ja sen mahdollistamalla hengähdysajalla koettiin olevan suuri merkitys vanhemman omalle jaksamiselle, ja kaikki apu lastenhoidossa koettiin tärkeäksi. Lastenhoitoapua oli mm. neuvolan perhetyön tai tukiperhetoiminnan kautta tai isovanhemmilta. Lisäksi konkreettista helpotusta arkeen oli tuonut siivousapu.

”Parasta tukea on ollut tähän mennessä neuvolan perhetyön tuki, joka on lastenhoidon tukea sekä antaa minulle hetken hengähdystauon.”

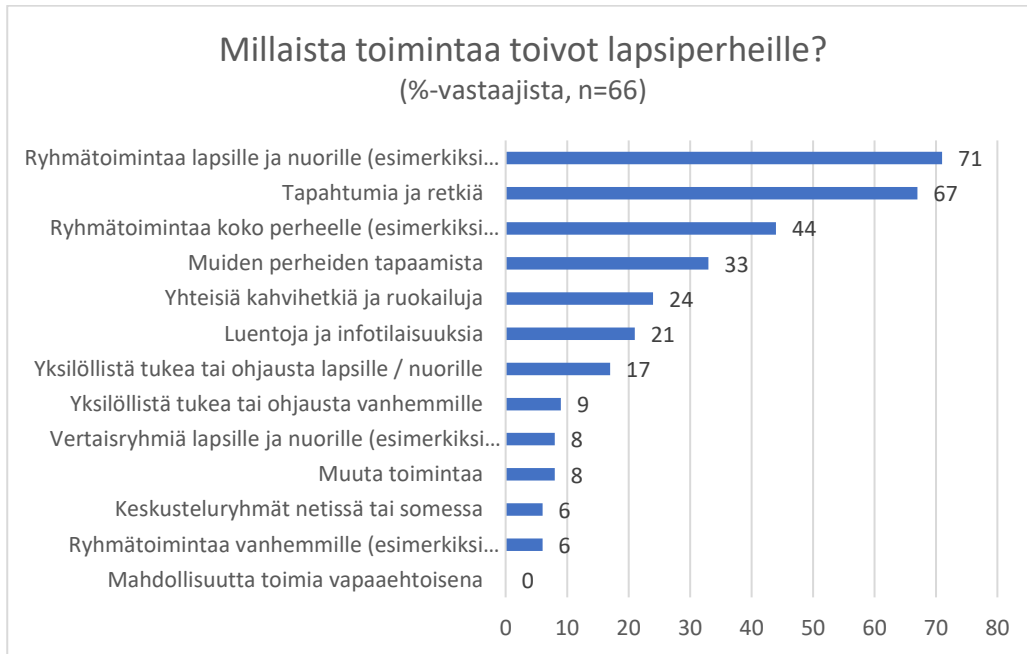
Myös vertaistuen merkitys nousi vanhempien kokemuksissa vahvasti esiin. Vertaistuki koettiin erittäin arvokkaaksi, ja monille vanhemmille mahdollisuus muiden vanhempien ja lapsiperheiden tapaamiseen oli parasta tukea, jota he olivat saaneet. Vanhemmat kertoivat saaneensa vertaistukea erityisesti perhekahviloista ja neuvolasta. Eräs vanhemmista toi esiin myös positiivisen kokemuksensa ryhmäneuvolasta ja sieltä saadusta vertaistuesta, jota hän kertoi kaivanneensa myös toisen lapsensa kohdalla. Tätä ei kuitenkaan vanhemman kertoman mukaan ollut enää tuolloin järjestetty.

Ammattilaisilta ja ystäviltä saadun tuen lisäksi tukea perheen arkeen ja vanhemmuuteen oli saatu erilaisilta kursseilta, kuten sopeutumisvalmennuskurssilta ja seurakunnan parisuhdekurssilta. Toisinaan osallistumisen mahdollisti se, että myös lastenhoito oli järjestetty.

”Tukea lapsen oppimiseen, yhdessä toimimiseen ja tukea parisuhteeseen seurakunnan parisuhdekurssin myötä, johon lastenhoito oli järjestetty.”

Toiminta lapsiperheille ja tuki lapsen median käyttöön

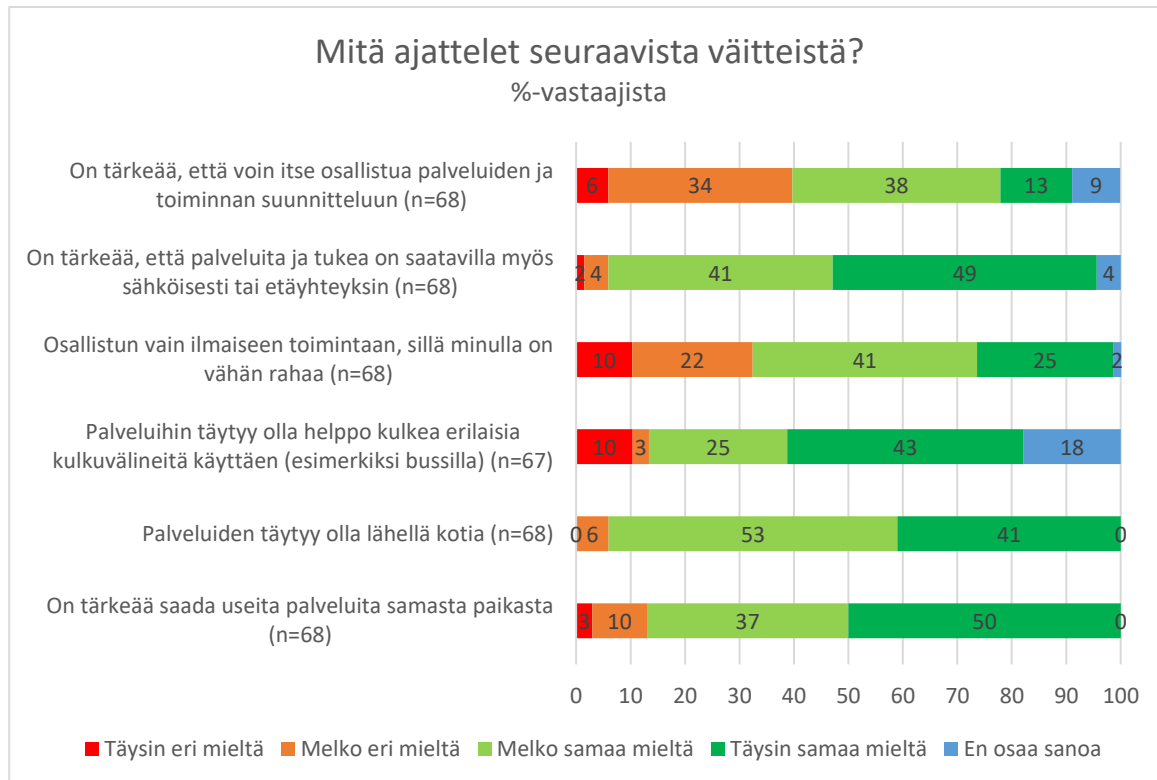
1. Vastaajia pyydettiin kertomaan, millaista toimintaa he toivovat lapsiperheille. Heitä pyydettiin valitsemaan enintään viisi tärkeintä asiaa:

Kohdassa ”Muuta toimintaa” (n=5) vanhemmat toivoivat erityisesti musiikkia ja teatteria lapsille, lastenhoitoapua sekä yleisesti matalan kynnyksen maksutonta toimintaa, johon on helppo saapua useammankin lapsen kanssa.

2. Lisäksi vanhemmilta kysyttiin, toivovatko he tukea lapsensa median käyttöön. Tukea toivoi 29 % vastaajista. Useimmin he toivoivat tukea ruutuajan tai pelaamisen rajaamiseen (85 %) ja tietoa turvallisesta median käytöstä (65 %). Lisäksi 35 % toivoi tietoa tai tukea nettikiusaamiseen liittyvissä asioissa ja 20 % käytännön apua ja ohjausta esimerkiksi erilaisten sovellusten käytössä.

Vanhempien näkemykset lasten ja perheiden palvelujen kehittämisestä sekä halukkuus osallistua itse palvelujen kehittämiseen

Lisäksi vanhemmilta kysyttiin ovatko he osallistuneet alueensa perhekeskustoiminnan tai perheiden tuen ja palveluiden kehittämiseen. Vanhemmista 6 % kertoi, että oli osallistunut. Kaksi heistä kertoi osallistuneensa Mannerheimin lastensuojeluliiton (MLL) toimintaan.

Mikä kiinnostavaa, jopa 43 % vanhemmista kertoi jatkossa olevansa kiinnostunut osallistumaan alueen perhekeskustoiminnan tai perheiden tuen ja palveluiden kehittämiseen. Heistä 60 % oli kiinnostunut kehittäjävanhempien ryhmästä ja 40 % asiakasraadista toiminnasta. Lisäksi osa oli kiinnostuneita vertaisohjaajana toimimisesta (24 %), koulutettuna kokemusasiantuntijana toimimisesta (20 %) tai somevaikuttajana toimimisesta (12 %). Lisäksi yksi vanhemmista kertoi haluavansa osallistua erityisesti asiaan liittyvän mobiiliapplikaation kehittämiseen.

Palvelujen ja tuen saatavuus sähköisesti tai etäyhteyksin

1. Vastaajia pyydettiin kertomaan, millaisia palveluita tai tukea he toivoisivat olevan saatavilla sähköisesti tai etäyhteyksin. Heitä pyydettiin valitsemaan kaikki sopivat vaihtoehdot:

Kohdassa jotain muuta (n=2) vanhemmat nostivat esille koko perheen satujoogan tai -jumpan sekä vauvan fysioterapian.

2. Lisäksi vanhemmilta kysyttiin, onko heillä muita toiveita liittyen sähköisiin palveluihin ja verkossa annettavaan tukeen. Eräs vanhemmista toivoi sähköisiltä palveluilta erityisesti helppokäyttöisyyttä, jolloin niiden käyttö mahdollistuisi kaikille. Useampi kysymykseen vastanneista vanhemmista toi kuitenkin esiin myös huolensa fyysisten palveluiden korvautumisesta verkkopalveluilla. Vanhemmat korostivat, ettei ihmisten välisiä kohtaamisia voida korvata sähköisillä palveluilla.

”Niiden pitäisi olla mahdollisimman helppokäyttöisiä, jotta kaikilla on mahdollisuus niitä sitten käyttää. Ja mielellään vielä toimimaan mobiiliappina, niin tavoitetaan paremmin etenkin nuoria vanhempia.”

”Verkossa oleva toiminta ei kiinnosta. Oikeaa ihmisten kohtaamista, kiitos!”

”Ei kaikkea verkkoon, lähipalvelut on tärkeitä, ihminen-ihmiselle”

Vanhempien toiveet päättäjille

Kyselyn päätteeksi vanhempia pyydettiin kertomaan terveisiä lasten ja lapsiperheiden asioista päättävälle tahoille. Vanhempien vastaukset toivat esiin hyvin monenlaisia kokemuksia ja toiveita lapsiperheille suunnattuihin palveluihin, toimintaan ja tukeen liittyen. Samalla vanhempien kokemukset ilmentävät erilaisia perheiden, lasten ja vanhempien hyvinvointiin ja sen tukemiseen liittyviä tarpeita. Näkökohtia voidaan erotella erilaisten teemojen mukaan, mutta on huomattava, että erilaiset hyvinvoinnin tarpeet kietoutuvat monin tavoin toisiinsa: hyvinvointi rakentuu monien osatekijöiden, kuten terveyden, toimeentulon, ajanhallinnan sekä riittävän avun ja tuen, yhteisvaikutuksessa.

Voimavarat, oma aika ja konkreettisen avun merkitys

Selkeimmin vanhempien terveisissä ja toiveissa nousi esiin ajan ja voimavarojen puute sekä näihin liittyvä konkreettisen avun tarve. Monet vanhemmista kertoivat kaipaavansa arkeen etenkin lastenhoitoapua ja kokevansa, ettei sellaista ole kunnassa tarjolla tai että saatu apu ei ole riittävää. Useampi vanhemmista toi esiin sosiaalisten verkostojen puutteen ja sen vaikutuksen siihen, ettei aikaa itselle tai parisuhteelle ole. Vanhemmat kaipasivat myös tahoja, jolle soittaa äkillisten tilanteiden ja menojen sekä lastenhoitotarpeen ilmaantuessa. Lisäksi konkreettisen siivousavun tarve tuli vanhempien toiveissa esiin.

”Kaipasin arkeen ihan konkreettista apua arkeen, esim. Lastenhoitoa ja siivousapua. Paikkakunnallani ei ole yhtään lastenhoitajaa kotiin pyydettyväksi ja sitä palvelua kaipaisi kovasti.”

”Oma perheeni on kärsinyt jo pitkään vanhempien totaalista uupumuksesta ja siitä, että parisuhteelle ei ole aikaa. Mies tekee pitkiä työpäiviä ma-pe ja itse tällä hetkellä vuorotyössä ma-pe. Vaikka viikonloput ovat vapaata, kaikki menee lasten ehdoilla. Emme ole miehen kanssa tehneet yli kahteen vuoteen mitään muuta yhdessä, kuin kulkeneet terapiassa. Lapsia ei saa viikonloppuisin hoitoon edes mll - lastenhoitajalle, kun heitäkään ei ole. Meillä on tukiperhe, mutta sielläkin lapset vierailevat 1 päivänä kuukaudessa 9 tuntia.”

”Kittilässä on paljon perheitä, joilla ei ole sosiaalista verkostoa ympärillä. Lastenhoitoa ei ole riittävästi tarjolla.”

”Kaikilla ei ole sukua ympärillä auttamassa kotitöissä, tai lapsen hoidossa.”

Lähipalveluiden merkitys

Lisäksi vanhemmat toivat vahvasti esiin lähipalveluiden, etenkin neuvolan, koulun sekä varhaiskasvatuksen, laadun merkityksen perheen hyvinvoinnin tukemisessa. Kunnan neuvolapalvelut ja perhetyö saivat vanhemmilta kiitosta, mutta myös konkreettisia kehitysehdotuksia. Neuvolasta saadusta tuesta koettiin olevan aidosti apua, ja monet vanhemmista

toivoivat, että mahdollisuuksia neuvolan ja perhetyön palveluihin olisi tarjolla enemmän tai useamminkin.

”Kiitos Kittilän neuvolaan lämminhenkisestä ja asiantuntevasta palvelusta. Teette tärkeää työtä!”

”Neuvolaan olisi kiva jos olisi parempi takaisinsoitto järjestelmä tai voisi muulloinkin soittaa neuvolla kuin vain ” synnytykseen liittyvissä asioissa”.

”Neuvolan uudistaminen. Suurimmat murheet, huolet ja kysymykset tulevat vasta 8 kk iästä alkaen. Silloin on kuitenkin jo harvennettu neuvolakäyntejä, ja kohta ne loppuvat jo lähes täysin. Olisi todella tärkeää saada taaperoajalle ainaki 2-3 kk välein neuvolan tuki, jos ei joka kk saisikaan. Nyt 6 kk ja sitten jo 1 vuosi on kamalan pitkä aika, varsinkin esikoisen kanssa.”

Vanhempien kokemuksissa ja toiveissa tulivat esiin myös koulu sekä kouluun liittyvät resurssit. Lisää resursseja ja huomiota kaivattiin muun muassa koulunkäynnin tukeen, kiusaamisen ehkäisyyn, liikunnanopetukseen sekä puheenkehityksen tukemiseen. Muiden hyvinvointia tukevien palveluiden osalta kerrottiin esimerkiksi psykologipalvelujen olevan ”kiven alla”. Lisäksi kaksi vanhemmista toi esiin kunnan ja yhteiskunnan yleisen ilmapiirin merkityksen lapsiperheille suunnatun tuen ja palveluiden kehittämisessä. Vanhemmat toivoivat kunnalta ja sen toimijoilta lapsiystävällisyyttä sekä lapsimyönteistä ajattelua, jossa lapsia ja vanhempia kuullaan, eikä tuesta joudu jatkuvasti taistelemaan.

”Kittilä ei voi olla lapsiystävällinen kunta, kun lapsien etuja leikataan. - - Lapsi ei saa tarpeeksi tukea ja apua opiskeluun esimerkiksi yläasteella, ala-asteella saa, kun vanhempi jaksaa tapella ja ala-asteella on sattunut satumainen tuuri ja lapsi saanut timanttisen opettajan. - - Perusasiat ensin kuntoon ja sitten kannattaisi vasta hifistellä. Tällaiset uudet voimavarat kannattaisi suunnata aivan ensin jo olemassa olevien ongelmien ratkomiseen ja suunnitella sitten vasta lisää. Mitäs jos olisin äiti, joka ei jaksaa taistella? Heitäkin on ja lasten elämä on silloin selviytymistä ..”

”Lapsissa kasvaa tulevaisuus. Toivoisin näkeväni yhteiskunnassamme lapsi positiivisempaa ajattelua ja tapaa ajatella että kylä kasvattaa lapsen, ei koulu, ei yksin vanhemmat vaan yhdessä nähdään hyvä lapsissa ja ohjataan heitä oikeaan suuntaan.”

Toimeentulo ja taloudellinen tuki

Myös huoli toimeentulosta ja taloudellisesta tuesta nousi vanhempien kokemuksissa vahvasti esiin. Toimeentulopaineiden ja rahanpuutteen kerrottiin muun muassa rajoittavan perheen yhteistä aikaa sekä harrastusmahdollisuuksia. Vanhemmat pohtivat terveisissään työaikaan sekä vanhempien kotonaoloaikaan liittyviä realiteetteja toimeentulon kannalta ja esittivät myös konkreettisia ehdotuksia esimerkiksi kuntalisään liittyen.

”Paras tuki pienten lasten vanhemmille olisi neljän päivän työviikko. Yksi päivä jäisi itselle ja asioiden hoitamiselle, siivoukselle, nukkumiselle, lapset olisi omassa päiväkodissaan. 80% työaika vain tarkoittaa huomattavasti pienempää palkkaa. Ja kuitenkin päivähoitomaksut täytyy maksaa ja välikausivaatteet ostaa. Sukset, luistimet, kypärät, pyörät jne. Rahat on aina vähissä ja voimat myös. Kolme lasta ei mene siinä missä yksi.”

”Kittilän kunnan kotihoidontuen kuntalisästä pitäis ehdottomasti poistaa maksuehto (täytyy saada lisäosaa että saa kuntalisän). Päiväkodit ovat aivan täynnä ja tarvitaan tukea, että useampi vanhempi voisi olla kauemmin kotona!”

”Ei pitäisi unohtaa väliin putoaja perheitä. Joissa kaikki on niin sanotusti hyvin mutta rahaa niukasti, yhteisten harrastusten toteuttaminen perheelle vaikeaa.”

Perhetilanne ja sen tukeminen

Terveisissään vanhemmat nostivat esille myös perhetilanteen huomioimisen ja vanhempien kuuntelemisen merkityksen perheille suunnatun tuen kehittämisessä. Vanhemmat toivoivat, että perheitä koskevassa päätöksenteossa huomioitaisiin erilaiset perheet ja perheiden eri osapuolet, kuten etävanhemmat ja uusperheiden vanhemmat. Esiin tulivat esimerkiksi käytännön haasteet lasta koskevien tietojen välittämiseen liittyen.

”Ottakaa etävanhemmat myös huomioon. Ja heille tukea myös.”

”Uusioperheessä myös sen toisen vanhemman, joka ei ole biologinen vanhempi, tulisi saada lapsen/nuoren tietoja koulunkäynnistä/-menestyksestä, muista nuorta koskevista asioista. On hirveän vaikeaa tietää, puuttua, ohjata, neuvoa tai ylipäättään olla nuoren kouluelämässä mukana, kun kaikki tieto välittyy Wilman välityksellä kun ei ole biologinen vanhempi, vaikka nuori asuu samassa taloudessa.”

Eräs vanhemmista kertoi puolestaan toivovansa, että sosiaalialan ammattilaiset tukisivat perheen autonomiaa ja mahdollisuutta ratkaista ensisijaisesti itse oma tilanteensa.

”Toivoisin, että perheille annettaisiin mahdollisuus korjata omat asiansa, eikä heti olisi sosiaalitoimisto puuttumassa perheiden ongelmiin niin, että sossu ratkaisee ongelmat. Eivät perheet voi kasvaa henkisesti vahvaksi, jos heille ei siihen edes anneta mahdollisuutta.”

Toiveet perheille suunnatusta toiminnasta

Vanhemmat esittivät vastauksissaan monenlaisia ajatuksia ja toiveita perheille suunnatun toiminnan ja tapahtumien kehittämiseksi. Monet vanhemmista toivoivat lapsiperheille lisää tapahtumia ja paikkoja, joissa kokoontua. Vanhemmat kertoivat kaipaavansa erityisesti lapsiperheille suunnattuja matalan kynnyksen tapahtumia sekä perhekahvilaa tai vastaavaa kokoontumispaikkaa. Parissa vastauksessa esiin nousi toive ”neutraalista” perheiden keskuksesta tai tilasta, ja vastaajista toinen tarkensi toivovansa etenkin tapahtumia, joihin ei liittyisi seurakuntaa tai uskontoja. Pienemmille

lapsille toivottiin harrastustoimintaa ja koululaisille lisää erilaista kerhotoimintaa. Lisäksi eräs vanhemmista toi esiin ajatuksen mummola/ukkila -toiminnasta erityisesti niitä perheitä ajatellen, joilla isovanhempia ei ole.

”Toivoisin Kittilään lapsiperheille paikkaa johon kokoontua kahville ja ruokailemaan/välipalalle ja leikkimään. Leikkipaikkoja kylän lähelle useampia. - - Matalan kynnyksen tapahtumia (eli ei ilmoittautumista etukäteen)”

”Lapsilla, joilla ei ole isovanhempia tai isovanhemmat ovat iäkkäitä tai sairaita, jäävät vaille ”mummola” -kokemusta. Sekä vaille arvokasta vanhemman ihmisen viisautta, lämpöä ja läheisyyttä. Olisi tärkeää, että kuntiin järjestettäisiin edes jollain tasolla mummola/ukkila toimintaa, jotta pienet ihmiset saavat tutustua myös vanhuksiin ja heistä tulisi luonnollinen osa lapsen elämää ja lapsen käsitystä elämästä.”